

Nieuwsbrief KOG

nummer 12 | najaar 2018

Maak het gewone weer normaal

In de Jeugdwet d.d. januari 2015 is opgenomen dat families het recht hebben op het opstellen van een familiegroepsplan.¹ 'Met het familiegroepsplan hebben, ouders, gezinnen en jeugdigen en hun netwerk de mogelijkheid om de regie te voeren over de nodige hulp', zo meldt de Jeugdagenda 2015-2018 van de Rijksoverheid. Gemeenten worden geacht deze mogelijkheid op te nemen in hun beleid en hiervoor ook de nodige ondersteuning te bieden. Wanneer het gaat over die ondersteuning wordt regelmatig een beroep gedaan op de Eigen Kracht Centrale (EKC).

Voor deze Nieuwsbrief spreek ik met Hedda van Lieshout, die als bestuurder landelijke zaken is verbonden aan de EKC.

Waar staat de Eigen Kracht Centrale voor?

Wij willen er voor zorgen dat mensen zelf aan zet zijn. Het gaat over zelf de regie houden, ook als het tegenzit en je bent aangewezen op hulpverlening. Dat geldt voor mensen die aangewezen zijn op zorg, voor mensen met een verstandelijke beperking, ook voor wie te maken krijgt met jeugdzorg, bijvoorbeeld als een drangtraject of een dwangmaatregel aan de orde is.

Te vaak wordt over mensen besloten zonder hen zelf en hun naasten in de besluiten te betrekken.

De Eigen Kracht Centrale (EKC) heeft al sinds 2000 ervaring kunnen opdoen met overleg in het familie- en vriendennetwerk van mensen in de zogeheten Eigen Kracht Conferenties. Ervaring die we nu ook inzetten bij het opstellen van een familiegroepsplan zoals opgenomen in de Jeugdwet 2015.

¹ Jeugdwet 2015, Art.1.1, 2.1, 4.1.2. (uitzondering reclasingsmaatregel en geen gezag ouders), 6.1.10

Onze wortels liggen in bewegingen die al in de vorige eeuw opkwamen in Nieuw Zeeland en Canada en de VS: de Family Group Conferenties en Herstelgericht Werken. Daar werd duidelijk dat de overheden en hun instanties moesten gaan luisteren naar de mensen die dicht bij de betreffende kinderen en jongeren stonden. Dit heeft in Nieuw Zeeland geleid tot een wetsverandering: nooit meer besluiten nemen over kinderen en jongeren zonder overleg met het meest betrokken familie- en vrienden-netwerk.

Met dit voorbeeld voor ogen werd in 2000 in ons land initiatief genomen tot het organiseren van Eigen Kracht Conferenties. Behoud van zeggenschap en regie over hun eigen leven, betrekken van iedereen die het belangrijk vindt dat het goed gaat met mensen, zijn de belangrijkste uitgangspunten in ons werk.

Hoe werkt zo'n Eigen Kracht Conferentie?

Als het goed is zouden medewerkers van een wijk- of buurtteam of een gezinscoach mensen moeten informeren over hun recht op het maken van een familiegroepsplan zoals de Jeugdwet 2015 dat aangeeft. En mensen dan ook laten weten dat zij daarbij – als zij dat willen – een beroep kunnen doen op de EKC.

In het land zijn meerdere onafhankelijke Eigen Kracht coördinatoren die kunnen helpen bij het organiseren van zo'n conferentie. Zij zijn geen hulpverleners, maar zij gaan samen met bijvoorbeeld ouders na met welke familieleden, vrienden, buren en bekenden zij zouden willen overleggen over een vraag als 'Hoe kunnen wij er samen voor zorgen dat deze kinderen veilig kunnen opgroeien in een omgeving die voor hen vertrouwd is?' Hoe meer ideeën, hoe rijker het plan.

De coördinator nodigt dan deze mensen uit en bereidt hen voor. Zij of hij bemoeit zich niet met de inhoud van de situatie en heeft geen belang bij het te bespreken plan.

Zelf de regie houden is niet vanzelfsprekend wanneer hulp nodig is en zeker niet wanneer die wordt opgelegd. Met de Eigen Kracht Conferenties wordt geprobeerd een brug te slaan tussen organisaties en familienetwerken. Het is uitdrukkelijk de bedoeling dat de kennis en ervaring van de mensen in de beroepswereld – de professionals – samen wordt gebracht met de betrokkenheid, kennis en ervaring van de mensen in het familienetwerk. Zo kan een plan gemaakt worden dat een plan is 'van allemaal'.

Hoe gaat het in zijn werk met zo'n conferentie?

De coördinator nodigt iedereen persoonlijk uit en bereidt alle deelnemers voor. Nagegaan wordt van welke deskundigen informatie nodig is om een goed besluit te kunnen nemen. Zijn er al hulpverleners (b.v. wijkteam, jeugdzorg / gezinscoach) dan worden zij meestal ook uitgenodigd. Zij wonen niet de gehele conferentie bij, maar laten – als dat nodig is – aan het begin weten aan welke voorwaarden het plan →

Denkt u (als u nog niet overgemaakt hebt) aan uw bijdrage aan KOG voor 2019?

U blijft donateur door minimaal 20 euro over te maken op bankrekening NL 35 INGB 0009634691 t.n.v. Stichting KOG.

Zorgt u ervoor dat er een volledig adres op de overschrijving staat, dus ook huisnummer en postcode?

Stichting Kinderen-Ouders-Grootouders is een stichting door en voor gewone ouders en grootouders in contact met jeugdzorg. Ouders weten soms niet wat zij kunnen verwachten en hoe zij zich moeten opstellen. KOG wil deze ouders ondersteunen en adviseren. Daarvoor is er de website www.stichtingkog.info en de mogelijkheid met de contactpersonen te bellen of te mailen. De contactpersonen zijn geen advocaat, maar zij adviseren vanuit hun kennis van de praktijk van jeugdzorg. Vereniging KOG, opgericht in 1990, is in 2003 omgezet in stichting KOG. Secretariaat
Koninginneweg 90,
2012 GR Haarlem,
tel. 0235321223,
kog@upcmail.nl
www.stichtingkog.info
ISSN 2215-0544

→ in elk geval moet voldoen. Al tijdens de voorbereiding is dit aan de hulpverlener gevraagd en de regiomanager van EKC bespreekt dit met de hulpverlener. Soms lijken de voorwaarden al op een plan, dan bespreekt de regiomanager dat het belangrijk is het bij voorwaarden te houden, zodat de kring zelf een plan kan maken met eigen keuzes. De familie maakt in het besloten deel van de conferentie het plan.

Aan het eind komen de beroepskrachten er weer bij om te horen wat is afgesproken en te laten weten of ook zij met dit plan kunnen werken. Soms moet het plan dan nog wat worden bijgesteld. Onderzoek laat zien dat de plannen bijna altijd worden geaccepteerd. Zowel voor het kind als voor de ouders is er een vertrouwenspersoon. Het is van groot belang dat het verhaal van het kind of de jongere echt op tafel komt. Ook ouders die in een moeilijke echtscheiding terecht zijn gekomen moeten zonder vechten hun verhaal kunnen doen.

Maak het gewone weer normaal

Wij merken dat te vaak in de deskundigheid van professionals het besef ontbreekt van de bron van verstand die families zijn. Het normale is verdwenen uit de aanpak van bijvoorbeeld het wijkteam: vaak wordt veel te snel de stap gezet naar Veilig Thuis (= AMHK, Advies en Meldpunt Huiselijk geweld en Kindermishandeling). Te weinig wordt bij een hulpvraag aan een medewerker gevraagd 'Heb je hierover wel eens met iemand in familie- of vriendenkring gesproken? Of bij een melding: 'Heb je het hier met deze mensen zelf al eens over gehad?'

Het ziet er naar uit de overheid en haar organisaties te weinig vertrouwen in burgers hebben. Er is geen ruimte en vertrouwen om het gewone toe te laten. We hebben in onze samenleving steeds meer last van een systeem dat niet is ingericht op vertrouwen in burgers en hun netwerken.

Onze aanpak verschilt bijvoorbeeld fundamenteel van die van de zogeheten 'beschermingstafels'. Daar ligt het plan vaak al klaar voordat met kind en ouders gesproken wordt. Zij worden

dan wel uitgenodigd voor gesprek, maar er is al besloten. De bedoeling is dan vooral 'dat u meewerkt, doet u dat niet, dan gaan wij naar de rechter....'.

Aan die beschermingstafel wordt bovendien ook niet altijd gezorgd dat kind en ouders worden bijgestaan door een vertrouwenspersoon.

Voor alles is het voor de EKC van belang dat mensen die het belangrijk vinden dat het goed gaat met een kind, bij elkaar komen. Zij kunnen elkaar én de professionals helpen om op tijd de goede vragen te stellen, zodat het ook mogelijk wordt om anders te kijken naar een situatie die in een gezin is ontstaan.

Recht op het maken van een familiegroepsplan weinig bekend

In de Jeugdwet 2015 staat het recht op het maken van een familiegroepsplan omschreven. Wij merken dat dit recht nauwelijks of niet bekend is.

Vanuit KOG kunnen we dat bevestigen, het gebeurt ook nogal eens dat ouders niet betrokken worden bij en soms zelfs niet geïnformeerd

worden over een plan van aanpak van een gezinscoach. Medewerkers wijkteam, jeugdzorg of Raad voor de Kinderbescherming moeten ouders hierover toch informeren?

Wij zelf bij EKC en ouderorganisaties als KOG doen er goed aan om bekendheid te geven aan dit recht. Maar het is vooral de overheid zelf die in een voorlichtingscampagne mensen hierover veel beter moet informeren dan tot nu toe gebeurd is. Het gaat ons bij de EKC niet zozeer om de conferenties, maar vooral om het laten weten aan ieder voor wie dit nodig is dat er een wettelijk recht is op het maken van een familiegroepsplan.

Ploni van Berkel

Maar leest u ook

www.nrc.nl/nieuws/2018/09/12/wie-hulp-nodig-heeft-heeft-weinig-aan-een-netwerk-a1616264 en www.nrc.nl/nieuws/2018/09/17/het-gaat-wel-goed-aan-de-keukentafel-als-je-luistert-a1616710

Feitenonderzoek

Landelijke Organisatie Kinderen – Ouders – Grootouders
www.stichtingkog.info

Aan de leden van de Commissie Jeugdzorg van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Betreft hoorzitting op 3 oktober 2018 over Verbetering feitenonderzoek in de jeugdbeschermingsketen

Zeer geachte leden van de Tweede Kamer,

Stichting Kinderen-Ouders-Grootouders is een landelijke stichting door en voor (groot)ouders van een onder toezicht gesteld, uit huis geplaatst of weggevoerd kind. Wij informeren en adviseren. KOG is sinds de oprichting

in 1990 ononderbroken actief geweest.

Mogelijk aanvullend op wat u zult vernemen op 3 oktober 2018 richten wij ons tot u.

Tot ons genoeg gaat de professionaliteit van de jeugdbescherming op sommige punten vooruit, zie o.a. De kwaliteit van Veilig Thuis stap 2 Hertoets door de IGJ, [november 2017](#) en Tussen-evaluatie wet herziening kinderbeschermingsmaatregelen door het WODC, [juli 2018](#).

Wel staat in de Tussenevaluatie: "In de eindevaluatie zou nader aandacht kunnen worden besteed aan de vraag of het dossier van de GI voldoende van kwaliteit is om als grond te dienen voor een marginale toetsing." (pag. 7) De vraag stellen is hem

We waren zo blij met artikel 3.3 van de Jeugdwet: De raad voor de kindbescherming en de gecertificeerde instellingen zijn verplicht in rapportages of verzoekschriften de van belang zijnde feiten volledig en naar waarheid aan te voeren. Helaas, in de praktijk was er weinig van te merken. Wel werden er door LOC praatgroepen georganiseerd en een congres in Rotterdam op 10 november 2017. Leest u over de voorgeschiedenis van de brief van KOG aan de Commissie Jeugdzorg van de Tweede Kamer de nieuwsbrief van najaar 2017.

beantwoorden, daar de tussenevaluatie ook meldt "Rechters ervaren wel een verschil in ervarenheid van de jeugdbeschermers; de nog onervaren jeugdbeschermers vinden het lastig om concreet te worden, en dan moet de rechter hierop doorvragen, zo brengt een rechter naar voren." (pag. 35), terwijl groot personeelsverloop "de professionaliteit en ervarenheid niet ten goede komt". (pag. 44) *De vele onervaren jeugdbeschermers "vinden het lastig*

om concreet te worden", dus kunnen niet altijd aangeven op welke feiten zij hun conclusies baseren.

In de Klachtenanalyse 2017 Raad voor de kindbescherming staat, [augustus 2018](#): "Bijna de helft van alle ingediende klachtonderdelen (42%) heeft betrekking op de inhoud van het raadsonderzoek en het rapport. Dit beeld is ook duidelijk terug te zien in de analyses over 2016, 2015 en 2014. Cliënten klagen veelal over onvol-

doende en niet professionele onderzoeken, onzorgvuldige rapportages, onvoldoende onderbouwde adviezen en niet objectieve conclusies. Meer dan een kwart van deze klachten werd gegrond verklaard.” (pag. 9)

“De door de klachtencommissie beoordeelde klachtonderdelen hadden, net als bij de regiodirecteur, voor het overgrote deel (48%) betrekking op de inhoud van het raadsonderzoek en het rapport. In deze categorie werden ook de meeste klachten door de EKC gegrond verklaard. De EKC oordeelde dan concreet dat een rapport niet voldoende zorgvuldig of onvoldoende onderbouwd was. Ook werden door de EKC relatief vaak klachten over de feitelijke onjuistheden in het raadsrapport gegrond verklaard.” (pag. 11)

“De externe klachtencommissie heeft zich in 2017 ook een aantal keer uitgesproken over het onderwerp waarheidsvinding. Daarbij werd onder andere geoordeeld dat: “... Binnen deze beperkingen moet de RvdK voldoen aan de eisen van het kwaliteitskader en de bijhorende protocollen om de relevante feiten boven tafel te krijgen.” Daarnaast stelt de commissie dat: “de RvdK een actieve onderzoekshouding aan dient te nemen waarbij de veiligheid van de minderjarige centraal staat. Dat

brenkt niet mee dat de RvdK verplicht is om alles wat door ouders wordt gezegd, te toetsen. Feiten die relevant zijn voor de besluitvorming verdienen echter speciale onderzoeks aandacht.” En ten aanzien van zorgvuldige feitenweergave en weging daarvan: “Als uitgangspunt voor het onderzoek geldt dat de RvdK, binnen de grenzen van het kwaliteitskader en de daarvoor bestaande protocollen, vrij is in de selectie en waardering van onderzoeksgegevens. Vanzelfsprekend moet de RvdK voldoende relevante en accurate gegevens aan het raadsadvies ten grondslag leggen. De selectie van gegevens mag daarbij niet leiden tot een onevenwichtige weergave, laat staan weging. Ook mogen er geen gegevens worden weggelaten die een wezenlijk ander licht (kunnen) werpen op de onderzochte casus en het gegeven advies”. En ten aanzien van de mogelijkheid voor cliënten om feitelijke onjuistheden aan te passen in het raadsrapport meent de commissie dat: “... vanuit het principe van waarheidsvinding, een dergelijke strikte uitleg van de richtlijn niet altijd bevredigend is. Bepaalde reacties kunnen zo begrepen worden dat het weliswaar geen feitelijke onjuistheden zijn, maar dat deze toch als ‘onjuist geformuleerd’ moeten worden

opgevat. Handhaving van die onjuistheid’ in het rapport kan dan in bepaalde gevallen tot onzorgvuldigheid leiden”. Van de raadsonderzoeker mag- volgens de externe klachtencommissie- in dergelijke gevallen een nadere onderzoeksactiviteit verlangd worden.” (pag. 12)

Terugkerende leerpunten

Het staat vast dat, net als in voorgaande jaren, een groot aantal gegrond verklaarde klachten gaat over het informeren en onderbouwen door de RvdK. Terugkerend leerpunt is dat een klacht gegrond wordt verklaard, niet op de inhoud van de overwegingen van de RvdK, maar op het onvoldoende vermelden of onderbouwen van het advies in het rapport.” (pag. 11)

De aandacht voor verbetering van het feitenonderzoek begint te lijken op the way to hell.

Het Nederlands Jeugdinstituut schrijft op 28 augustus 2018 over deze klachtenanalyse:

“De onderbouwing van raadsrapportages moet verbeteren. Dat staat in de jaarlijkse klachtenanalyse over 2017.

Een groot aantal klachten over de informatie en onderbouwing van een RvdK-advies is gegrond verklaard.

... Het feitenonderzoek moet beter ...”

Op het Congres Waarheidsvinding in de Justitiële Jeugdketen in Rotterdam op 10 november 2017 zijn door de aanwezigen punten aangedragen die de effectiviteit van jeugdzorg hoogstwaarschijnlijk zullen verbeteren. Wij herhalen daarvan wat wij in de gezamenlijke brief van De Groep van 18+ d.d. 30 april 2018 aan het Ministerie van Justitie en Veiligheid, afd. Jeugd, hebben geschreven:

noodzakelijk is de wettelijke verankering van

- Vastomlijnd toetsingsmodel voor de kinderrechtter
- Uitgewerkte definitie van de term waarheidsvinding
- Vastomlijnd kader voor de normen van het feitenonderzoek
- Objectieve en waarheidsgetrouwe rapportages op alle niveaus.

Gezien het grote (ook financiële) belang van jeugdzorg in al haar vormen is wettelijke verankering van minstens deze vier punten noodzakelijk om te voorkomen dat alleen maar good intentions, de hoop op een cultuuromslag, werkelijke transformatie nodeloos vertragen.

Met vriendelijke groet,
Truus Barendse-Cornelissen, secretaris

Verslag

Een donateur die op de tribune de bijeenkomst heeft bijgewoond heeft gemaild:

Woensdag 3 oktober: hoorzitting Actieplan Jeugdfeitenonderzoek bezocht. Onderwerp: de vraag in hoeverre het Actieplan Jeugdfeitenonderzoek naar de mening van de Tweede Kamer recht doet aan de eerdere moties over “waarheidsvinding in de Jeugdzorg”. Verslag: geen. Persoonlijke aantekeningen:

Blok wetenschap:

- De 1e spreker mw. Uit Beyerse deed verslag van de gegevensverwerking uit het voorafgaande traject van feitenonderzoek in de Jeugdzorg, zij beschreef dat

“relevante informatie uit de lokale werksessies en het landelijke Congres 2017 niet volledig en betrouwbaar” cf. Jw art.3.3. in het Actieplan zijn verwerkt.

- De 2e spreker mw. Bruning vestigde aandacht op de zwakke representatie van het belang van het kind (B.I.C.) bij de werkprocessen binnen het jeugdzorgstelsel. Zij herinnerde aan de uitspraak van de Congres-voorzitter mr. Carrie Jansen dat het “f.”afgelopen moet zijn met de verwijtbare onzorgvuldigheden van Jeugdzorg.”

- De 3e spreker de hr. Van Montfoort stelde vast dat het Actieplan (nog steeds) geen enkel zicht biedt op verbetering van de rechtszekerheid van het clientsysteem.

Blok uitvoeringspraktijk: Uitnodiging aan kamerleden

om de praktijk te bezoeken en inspanningen tot optimalisering te bekijken.

Pleidooi voor verruiming van middelen en faciliteiten vanwege beperkingen bij goede jeugdhulp binnen de bestaande kaders. Verwijzing naar de onwerkbare tegenstrijdigheid in het hybride “zorg vs.straf” model, met als gevolg schade aan de vertrouwensrelatie met cliënten.

Defensieve maar herkenbare verhalen over de “spagaat” op de werkvloer en HRM problemen.

Blok Oudervertegenwoordigers:

Mw. Kalverboer erkende dat de kwaliteit van het jeugdfeitenonderzoek sinds 1996 nog niet merkbaar was verbeterd, zij pleitte voor betere implementatie van het IVRK,

in het bijzonder standaardisering in het hele stelsel van General Comments nr.14.B.I.C. rapportage.

De hr. Tromp vroeg aandacht voor het principiële onderscheid tussen jeugdfeitenonderzoek naar objectieveerbare kindermishandeling en de kwestie van geschiktheid van ouders voor gedeeld gezag na echtscheiding. Hij wees op de grote kans op onzorgvuldige uitkomsten, met onherstelbare schade aan family-life, vooral in de eerste fase van een scheidingsproces. Hij bepleitte opnieuw het onderzoek naar zg. “cold cases” omdat inmiddels door alle partijen is erkend dat de professionaliteit van de kernbeoordelingen en beslissingen in de voorafgaande jaren nog in de kinderschoenen stond. →

→ De hr. Van Woerkom lichtte toe dat LOC op uitnodiging van het Min. van V&J het voorafgaande feitenonderzoek van de uitvoeringspraktijk heeft georganiseerd, en dat daarbij de mening van het clientsysteem uitvoerig werd geïnventariseerd. Hij beschreef dat daarna door de Minister is besloten om de opdracht voor een Actieplan in handen te geven van de G.I. en de RvK. Hij erkende dat de aanbevelingen voor beter jeugdfeitenonderzoek slechts door de Minister zijn overgenomen in zover het geen afdwingbaar recht

op zorgvuldig genormeerd jeugdfeitenonderzoek cf. Jw art 3.3 voor het clientsysteem betreft.

Mw. Van Doremalen kreeg applaus voor haar afsluitende betoog, waarin zij de conclusies van het Congres herhaalde: de unaniem ondersteunde aanbeveling om het normenkader voor goed jeugdfeitenonderzoek aan te passen aan de stand van de wetenschap van vandaag, in plaats van het onderbuikgevoel van de honderden jaren ervoor. Zij vertolkte de waarschuwing

van de wetenschap aan de politiek om toevalstreffers en onderbuikgevoel niet langer als basis voor levensloopbepalende beslissingen toe te staan, want: "Baat het niet, dan schaadt het WEL".

Van de vragen is mij bij gebleven:

Hoe komt het dat er na zoveel jaren inspanning nog geen enkele verbetering is opgetreden in het jeugdfeitenonderzoek. Deze vraag werd niet verder behandeld.

Hoe het komt dat LOC slechts een deel van de aan-

bevelingen uit het Congres heeft doorgegeven in het Actieplan. Dat verschil is blijkbaar op het ministerie ontstaan in de periode na afsluiting van het Congres.

Of LOC bereid is om aanvullingen op het Actieplan te leveren. Dat werd door LOC toegezegd.

Welke rol de belanghebbende instellingen van de Rijksoverheid verwachten, sinds de decentralisatie.

Stichting Kinderen-Ouders-Grootouders www.stichtingkog.info

Geacht LOC,

Tot ons genoegen hebben wij op uw website gezien dat LOC zelfs op zondag heeft gewerkt aan het goede doel: verbetering FEITENonderzoek in de jeugdzorg, door op 7 oktober nogmaals mee te delen dat u het nodig acht om aanvullingen te doen op het Actieplan. U hebt op 3 oktober al gezegd dat de

aanbevelingen voor beter jeugdfeitenonderzoek slechts door de Minister zijn overgenomen in zover het geen afdwingbaar recht op zorgvuldig genormeerd jeugdfeitenonderzoek cf. Jw art 3.3 betreft. Onze waardering voor deze duidelijkheid is groot.

Landelijke organisatie stichting Kinderen-Ouders-Grootouders zal graag meewerken aan deze aanvullingen. In onze e-mail aan de Commissie J&V van 6 september ten behoeve van

het rondetafelgesprek op 3 oktober hebben wij geschreven, zoals al verwoord op 30 april door De Groep van 18+: "noodzakelijk is de wettelijke verankering van
- Vastomlijnd toetsingsmodel voor de kinderrecht
- Uitgewerkte definitie van de term waarheidsvinding
- Vastomlijnd kader voor de normen van het feitenonderzoek
- Objectieve en waarheidsgetrouwe rapportages op alle niveaus."

Wettelijke verankering van

deze vier punten zal de huidige financiële problemen van de gemeenten ook zeker helpen oplossen.

Stichting KOG is TEGEN verder consequenteloos gepraat. Stichting KOG is VOOR actie van de wetgever.

Het is een aangename gedachte dat wij LOC hierbij aan onze zijde zullen vinden.

Met vriendelijke groet,
Truus Barendse, secretaris

Structurele oplossingen voor KETENINFANTILITEIT

In een van onze vorige nieuwsbrieven hebben wij stilgestaan bij de onvolkomenheden die wij bij de schakels in de jeugdzorgketen aantreffen. Inmiddels is door velen goed nagedacht over het oplossen van die onvolkomenheden. De volgende oplossingen zijn daarvoor bedacht:

1. De inhoudsloze kreet "ernstige bedreiging van de ontwikkeling van een minderjarige" dient door een gedragswetenschapper en/of medicus gediagnosticeerd te worden. De diagnose dient in een **rapport** door de Raad voor de Kinderbescherming aan de kinderrecht te worden aangeboden. Waarom ook een medicus? Omdat ook sprake kan zijn van de bedreiging van de motorische

en lichamelijke ontwikkeling van minderjarigen, bijvoorbeeld door ondervoeding of ongezond eten.

2. Het Advies- en Meldpunt Huiselijk geweld en Kindermishandeling, een organisatie die zichzelf ook wel Veilig Thuis noemt, wordt opgeheven. De taken worden ondergebracht bij de Raad voor de Kinderbescherming. Daarmee worden twee onnodige schakels, het AMHK en de beschermingstafel, uit de jeugdzorgketen verwijderd.

Meldingen worden door een professionele commissie, bestaande uit een kinder- en jeugdpsychiater, een gedragswetenschapper en een jurist bij de Raad voor de Kinderbescherming,

beoordeeld. Bovendien mogen meldingen niet meer anoniem en telefonisch worden gedaan. Meldingen dienen schriftelijk, per brievenpost of per e-mail, gedaan te worden. De melder is verplicht minimaal naam en adres te vermelden en een kopie ID mee te sturen. In noodgevallen kan een telefonische melding worden gedaan waarbij naam en adres opgegeven dienen te worden. Zo'n melding moet terstond worden gevolgd door een schriftelijke bevestiging met een kopie ID. Professionals dienen te allen tijde de landelijke meldcode te volgen.

3. Onderzoek naar de opvoedingsvaardigheden van (pleeg)ouders/verzorgers en naar de leef- en opvoedingssituatie van minder-

jarigen mag uitsluitend door academici worden uitgevoerd. Mensen op mbo/hbo-niveau zijn niet opgeleid om gedragswetenschappelijk of medisch onderzoek te doen.

4. De gecertificeerde instellingen krijgen als kerntaak het samen met cliënten opstellen van een Plan van Aanpak, het ondersteunen van cliënten en het tijdens de OTS/UHP informeren van de Raad voor de Kinderbescherming over de voortgang. De Raad neemt de taken van de GI op het gebied van evalueren en rapporteren en verzoeken richten aan de kinderrecht, over.

5. Het is voortaan de Raad die rapporteert: na onderzoek en na evaluatie van het werk van de GI. Die rapporten worden teruggebracht tot enkele pagina's die alleen de feiten, conclusies en adviezen bevatten. Alle overige in-

formatie wordt in bijlagen ondergebracht.

6. Plannen van Aanpak, of hulpverleningsplannen of gezinsplannen worden beperkt tot de resultaten en de daarvoor nodige activiteiten en hulp, om de vastgestelde bedreigingen weg te nemen. Zij worden niet meer vervuld met allerlei informatie die al in eerdere rapporten zijn vastgelegd. Bovendien dienen die plannen te worden beperkt tot het oplossen van de door de rechter vastgestelde bedreigingen.
7. Er komt een onafhankelijke onderzoeksrechter met gedragswetenschappelijke ondersteuning. Bij een (spoed) uithuisplaatsing dient deze rechter binnen drie dagen de in gang gezette procedure te toetsen aan artikel 800 lid 3 van het Wetboek van burgerlijke rechtsvordering (Rv).

Bovendien draagt deze onderzoeksrechter er zorg voor dat bij het betwisten door cliënten van rapporten, evaluaties en verzoeken, een onafhankelijke toetsing kan plaatsvinden.

8. Ouders, verzorgers, en minderjarigen die 16 jaar of ouder zijn hebben recht op kosteloze bijstand van een advocaat, een gedragsdeskundige en medicus vanaf het moment dat hen is gemeld dat de Raad onderzoek gaat doen.
9. Interne klachtenprocedures betreffende medewerkers en management van de GI en de Raad worden bij de gemeente ondergebracht. Beroep is mogelijk bij de Provincie. Niet alleen de medewerkers, maar ook het management van de GI en de Raad worden onderhevig aan het Tuchtrecht.

10. De vertrouwenspersonen oude stijl dienen vervangen te worden door professionele cliëntbegeleiders. De vertrouwenspersonen die nu bij het AKJ en Zorgbelang zijn ondergebracht hebben een te beperkte taakstelling. Bovendien is hun kwaliteit niet gewaarborgd omdat zij geen verplichting hebben geregistreerd te zijn. De cliëntbegeleider krijgt een taakstelling die meer maatwerk voor de cliënt garandeert, hij/zij kan onder toevoeging werken en krijgt bevoegdheden waardoor hij/zij niet door instanties kan worden overruled.

11. Ieder heeft het recht geluidsoptnamen te maken van gesprekken waaraan hij/zij zelf deelneemt. Degene die opneemt dient dit expliciet te melden. Professionele

gesprekspartners mogen zich niet om die reden aan gesprekken onttrekken. Dit geldt ook voor de zittingen bij rechtbank, hof etc.

12. Ieder heeft het recht om zelf het proces-verbaal van zittingen bij rechtbank, hof etc. op te vragen en te krijgen.
13. Elke cliënt wordt mede-eigenaar van het dossier over hem/haar en de kinderen tot 16 jaar. Hij/zij ontvangt ongevraagd het complete dossier over zichzelf en deze kinderen. Van de wijzigingen in het dossier wordt de cliënt per post terstond op de hoogte gesteld. Dossiers worden geïndividualiseerd: ieder krijgt zijn eigen dossier.

Harry Berndsen

Interview met Mr. Huib Struycken

door Ada Busman

Waar moet op worden gelet bij een uhp was mijn vraag aan Mr. Huib Struycken, advocaat te Amsterdam.

Er zijn in Nederland veel uit huis plaatsingen. Soms geheel ten onrechte. Vaak onnodig en was een andere oplossing beter geweest. Als voorbeeld iets wat nogal eens voorkomt. Ouder(s) zorgen goed voor hun kinderen, niets op aan te merken, maar komen in financiële problemen, er ontstaat een huurschuld. De g.i. dringt aan op een uit huis plaatsing, immers de ouders kunnen de kinderen niet alles geven wat ze nodig hebben. Maar is dit in het belang van de kinderen? Was het niet verstandiger geweest naar de reden van de schuld te kijken en daar iets aan te doen. Zowel voor ouders als kinderen minder trauma's en een veel betere oplossing (en voor de staat ook nog voordeliger).

In mijn praktijk heb ik mij het meest verbaasd over de wijze waarop kinderen uit huis werden geplaatst en er eigenlijk weinig advocaten waren die daar eens grondig naar wilden kijken.

Ik wilde ook dat de rechter ging toetsen of het weghalen van de kinderen door de Raad en/of jeugdzorg van het schoolplein wel legitiem was. De kinderrechtster wilde niet toetsen en tot en met de Hoge Raad werd er geweigerd in te gaan op mijn argumenten.

In feite is de rechter steeds meer buiten spel gezet en dat heeft deze ook aan zichzelf te wijten.

Ik heb nooit antwoord gekregen op de rechtsvragen die ik de rechter voorlegde.

Naar mijn mening is een machtiging tot uithuisplaatsing aan jeugdzorg slechts het verlenen van een bevoegdheid aan jeugdzorg kinderen uit huis te plaatsen indien dat noodzakelijk is en er geen andere mogelijkheid meer is. Als besloten

is tot een daadwerkelijke uithuisplaatsing dan moet dat besluit naar behoren gemotiveerd zijn en aan de ouders en evt het kind betekend worden samen met de machtiging door een deurwaarder zie art 430 lid 3 RV. De deurwaarder heeft de leiding van de executie van een beschikking en deze mag zich desnoodig voorzien van hulp van de politie. De politie dient speciaal toestemming te hebben van de officier van justitie krachtens art 812 Rv. Er moet proces-verbaal worden opgemaakt door de Deurwaarder. Het weghalen van het schoolplein van kinderen door jeugdzorg is zonder betekening door de deurwaarder geen legitieme wijze van tenuitvoerlegging van een beschikking machtiging uithuisplaatsing, net zo min dat dat zo is als het uitnodigen van ouders en kinderen voor een gesprek en dan vervolgens de kinderen achterhouden. Dit soort gedrag is niet anders dan als kindervoering te kwalificeren. Ook in Brussel II bis art 28 wordt een groot belang gehecht aan de betekening van de beschikking. Ook verlengingen van de uithuisplaatsingen dienen tijdig tevoren betekend te worden

tenzij ouders en kinderen uitdrukkelijk instemmen met de verlenging.

Ik vind dat wanneer spoedmaatregelen genomen moeten worden ten behoeve van kinderen dat die bevoegdheid zou moeten liggen bij een andere autoriteit dan de kinderrechtster. Gaat men tot een uithuisplaatsing over, dat zou een algemene bevoegdheid bij de officier van justitie kunnen zijn. Dan dient die binnen korte tijd gevolgd te worden door een toetsing door een onafhankelijke rechter na het horen van alle belanghebbenden. De rechter moet vanwege diens onafhankelijkheid enige afstand hebben van de autoriteit die tot een spoed-uithuisplaatsing overgaat. De rechter moet eerst na het horen van betrokkenen en onderzoek van de kinderen naar bevind van zaken en op basis van waarheidsvinding handelen. Ik vind dat deze rechter ruime mogelijkheden moet hebben om bijvoorbeeld dreigende ontruimingen etc te voorkomen en ten aanzien van schulden handelend op te treden om minder verstrekende maatregelen dan een uithuisplaatsing te bewerkstelligen.

→ Ik wil weer terug naar een rechter die verantwoordelijk is voor zijn /haar gedraging en af van een rechter die alleen maar marginaal toetst zoals nu het geval is. Maar zover is het niet.

Ik vind dat de uithuisplaatsingen voorzover deze plaatsvinden op dit moment binnen de wettelijke bepalingen ten uitvoer moeten worden gelegd en dat is dus met inachtneming van 430 lid 3 en 812 Rv door een deur-

waarder, waardoor de mogelijkheid aanwezig is voor ouders zich te verweren tegen de executie bijvoorbeeld door middel van een kort geding. Ik vind ook dat er eerst gewerkt moet worden aan de vrijwillige medewer-

king aan het overdragen van een kind aan jeugdzorg. Het nu weghalen van kinderen van het schoolplein achter de rug om van de ouder/ouders zonder dat ze zijn gehoord vind ik ongewenst.

Geef uw kind niet zomaar mee

Geef uw kind nooit mee als dat niet hoeft van de rechter, en

geef uw kind ook niet mee als u de beslissing van de rechter nog niet op papier van de rechtbank in handen hebt.

Als het niet hoeft van de rechter: in het kader van de zogenaamde drangtrajecten worden kinderen soms bij hun ouders weggehaald. De ouders hebben zich dan laten intimideren en tenslotte hun toestemming gegeven. Niet doen! Als het een beetje tegenzit krijgt u daarna alleen nog heel weinig en begeleid contact, en niet bij u thuis. Vertrek met uw kind. Ga gewoon naar huis. Wij hebben ons bedacht. Wij trekken onze toestemming in. Wij kunnen het zelf, misschien met hulp. Is het toch bij u thuis: kind niet meer terug laten gaan, thuis houden. Wij hebben ons bedacht enzovoort. Ja maar dan wordt de raad voor de kindbescherming ingeschakeld. Hebt u iets te verliezen dan?

Uw kind niet meegeven als u de beslissing van de rechter nog niet op papier van de rechtbank in handen hebt: wat hebt u daarmee te winnen?

Dat u uw kind rustig kunt voorbereiden op de uithuisplaatsing.

Als jeugdzorg dan met politie aan de deur komt? (Dat kan ook gebeuren zonder dat u eerst geweigerd hebt.) Als u de beslissing van de rechter nog niet op rechtbankpostpapier hebt ontvangen, hoeft u uw kind niet mee te geven. **Behalve als** de politie u een opdracht van de Officier van Justitie kan laten zien (niet van jeugdzorg dus). Dit laatste is te vinden in de artikelen

812 en 813 van de Wet op de Rechtsvordering.

Waarom hoeft het niet? Omdat dit staat in artikel 430 lid 3 Rv.

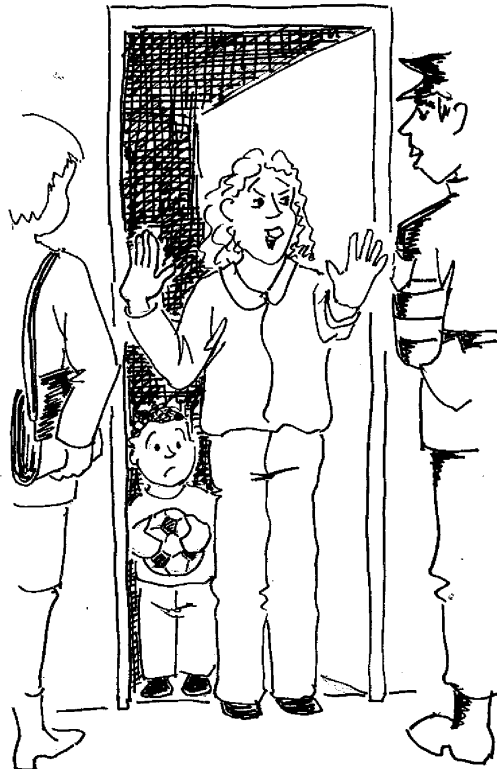
Het houdt in: om te laten gebeuren wat de rechter heeft bepaald moet de beschikking eerst worden betekend. Dat wil zeggen dat de deurwaarder bij u langs komt en u de beschikking in handen geeft.

wat de rechter heeft bepaald, en daarvoor kan hij de hulp van de politie inroepen. (Zover laat u het natuurlijk niet komen. Dat kan niet goed zijn voor een kind.) Na betekening van de beschikking en een bevel door de deurwaarder kan, als u niet meewerkt, de deurwaarder u dwingen tot uitvoering van de beschikking. Het is de deurwaarder die bij het

dat politie direct, zonder de interventie van de deurwaarder, aan jeugdzorg assistentie verleent om kinderen weg te halen uit hun ouderlijke omgeving en zonder dat er proces-verbaal wordt opge maakt.

Het is allemaal leuke theorie: terwijl u staat uit te leggen dat het niet mag, worden uw kinderen afgevoerd. Sommige instanties trekken zich weinig aan van wat de wet zegt, of weten er niet genoeg van. Misschien is het een goede tactiek één politiefunctaris binnen te laten en hem dit stukje te laten lezen. Uw kind wordt uit huis geplaatst, dat is u duidelijk, en dat zal ook zeker gebeuren. Maar u hebt in ieder geval nog een dag om daar rustig met hem over te praten. Van dat recht wilt u gebruik maken. Als u de beschikking van de rechter hebt ontvangen zult u uw kind meegeven. Misschien helpt deze aanpak.

Als de rechter op de zitting heeft gezegd dat hij een machtiging uithuisplaatsing zal afgeven, is het verstandig de schooldirecteur te spreken te vragen. U wilt namelijk niet dat uw kind uit school wordt opgehaald. U vertelt dat de rechter een machtiging uithuisplaatsing heeft gegeven, dat u in hoger beroep zult gaan, maar dat uw kind tot de uitspraak in hoger beroep uit huis geplaatst zal worden. U kunt alleen maar hopen dat hij op dezelfde school kan blijven. U doet een dringend beroep op de directeur niet toe te staan dat jeugdzorg of politie uw kind meeneemt vanuit school. Hij moet thuis opgehaald worden, nadat de formaliteiten vervuld zijn. Wat voor gevolgen zal het trouwens ook hebben voor de andere kinderen!

Als het hem niet lukt u aan te treffen mag hij de beschikking in uw brievenbus doen. Dat staat in artikel 430 lid 3 van de Wet op de rechtsvordering. Van jeugdzorg met of zonder politie hoeft u zich dus nog niets aan te trekken (**behalve dus als** de politie u een opdracht van de Officier van Justitie kan laten zien). Volgens artikel 2 van de Gerechtsdeurwaarderwet is de gerechtsdeurwaarder de enige die de bevoegdheid heeft u te dwingen te doen

ophalen van kinderen voor een uithuisplaatsing om assistentie van de politie moet vragen. De deurwaarder moet proces-verbaal opmaken van de tenuitvoerlegging. Omdat het gaat om politie in verband met kinderen moet ingevolge art. 813 Rv **ook de officier van justitie** toestemming geven voor de politieassistentie. Het is volkomen strijdig met de waarborgen en de rechtsbescherming van de vrijheid van burgers en zeker waar het om kinderen gaat

Juris- prudentie

Schud de kinder- rechters wakker!

Zorgt u ervoor dat u een advocaat hebt die niet meegaat in de vaagheid van de beschermingsinstanties! Het Hof Amsterdam heeft laten zien hoe de wet serieus genomen kan worden, met name artikel 1: 255 lid 1 en 4 BW. FEITEN, geen veronderstellingen.

Hieronder eerst de raad voor de kinderbescherming, geciteerd in de uitspraak van het Hof Amsterdam, 28 augustus 2018 (GHAMS:2018:3132).

“In zijn (laatste) rapport van 18 juni 2018 concludeert de raad dat sprake is van een bedreigde ontwikkeling van [de minderjarige]. Deze bedreiging bestaat volgens de raad uit:

- het feit dat [de minderjarige] opstandig gedrag vertoont na een omgangsweekend bij vader;
- het feit dat ouders geen overeenstemming kunnen bereiken over een omgangsregeling;
- het feit dat er een risico bestaat dat, bij voortdurende van de gespannen situatie tussen [de minderjarige] en haar ouders, zulks in de toekomst leidt tot een verergering van haar opstandig gedrag;
- het feit dat ouders door hun verschillen van mening niet in staat zijn gezamenlijke beslissingen te nemen als het gaat om hulpverlening voor [de minderjarige];
- de omstandigheid dat de ouders op dit moment onvoldoende in staat zijn om onder eigen verantwoordelijkheid die bedreiging(en) weg te nemen en hulpverlening te accepteren.

De raad verzoekt daarom [de minderjarige] voor de duur van een jaar onder toezicht te stellen. Er is enige tijd nodig om de situatie in kaart te brengen, om ouders zoveel mogelijk op één lijn te krijgen en vervolgens de juiste hulpverlening in te zetten, aldus de raad in het rapport.”

Het Hof neemt vervolgens de wet serieuzer dan de kinderrechtster deed:

“Met de moeder is het hof van oordeel dat de bedreigingen die in het raadsrapport zijn vermeld, ook met de nadere toelichting van de raad en de GI ter zitting in hoger beroep, niet zodanig ernstig zijn dat deze een ingrijpende maatregel als ondertoezichtstelling rechtvaardigen. Daartoe is het volgende van belang.

5.8
Gebleken is dat [de minderjarige] last heeft van de spanningen die de omgang, waaronder inbegrepen de overdrachtsmomenten, met de vader met zich brengen. Zij laat daarbij weliswaar zorgelijk gedrag zien, maar -voor zover thans is gebleken- is dat echter niet erger of anders dan het gedrag van andere kinderen die zich in een vergelijkbare (moeilijke) situatie bevinden en waarbij eveneens loyaliteitsconflicten aan de orde (kunnen) zijn. Die enkele omstandigheid rechtvaardigt dan ook geen ondertoezichtstelling. Uit de stukken en het verhandelde ter zitting is voorts gebleken dat [de minderjarige] zich over het algemeen goed ontwikkelt. Van concrete signalen die tot het oordeel zouden moeten leiden dat [de minderjarige] zodanig opgroeit dat zij ernstig in haar ontwikkeling wordt bedreigd, is naar het oordeel van het hof onvoldoende gebleken. De stelling van de raad in dit verband, dat een risico bestaat dat bij voortdurende van de gespannen situatie tussen haar ouders het opstandig gedrag van [de minderjarige] kan verergeren, is onvoldoende concreet en te algemeen om een dergelijke ernstige ontwikkelingsbedreiging voor haar aan te nemen.

5.9
De bedreigingen zoals door de raad genoemd en

ter zitting in hoger beroep verder toegelicht, hangen voornamelijk samen met het onvermogen van de ouders om de omgang op een voor [de minderjarige] juiste wijze vorm te geven. Dit blijkt overigens ook uit de procedure die tussen de ouders aanhangig is inzake de omgangsregeling en waarin de rechtbank de raad heeft verzocht een beschermingsonderzoek te doen. Uit dat onderzoek is het verzoek tot ondertoezichtstelling gevolgd. Zoals hiervoor overwogen, is het hof van oordeel dat niet aan de gronden voor ondertoezichtstelling is voldaan. ...

5.10
Gelet op het voorgaande zal het hof de bestreden beschikking dan ook vernietigen en het inleidend verzoek van de raad alsnog afwijzen.”

Een donateur schrijft: “Hier was sprake van een ‘onderzoekshypothese’. Daaruit volgt dat het vermoeden pas redelijk gegrond is als dit vermoeden d.m.v. deugdelijk onderzoek (Jw art 3.3. 3 en 4.1.1.) is bevestigd.”
En een deugdelijk onderzoek is niet gedaan, het is gebleven bij het vermoeden.

KOG-contactpersoon pedagoog Harry Berndszen schrijft:

“Op geen enkele wijze wordt duidelijk welke ontwikkeling(en) wordt(en) bedreigd: opstandig gedrag zegt niets over een bedreigde ontwikkeling; welke gespannen situatie tussen minderjarige en ouders? en een uitspraak over toekomstig “opstandig” gedrag: Glazen Bol.
Feiten die zijn vast te stellen zijn: geen overeenstemming omgangsregeling en gebrek aan gezamenlijke beslissingen over hulpverlening. Dat zijn als zodanig ongewenste elementen die vervelend voor een minderjarige zijn. Maar ook dan ontbreekt nog steeds een uitspraak over welke ontwikkeling daardoor in de knel komt en wie en hoe dat heeft/is vastgesteld.

Bovendien was het vonnis van de kinderrechtster niet gebaseerd op het wettelijk vereiste van een “ernstige” bedreiging. Er wordt gesproken van een “bedreigde” ontwikkeling. Het BW voor-

ziet er niet in om daarop een dwangmaatregel te baseren. Artikel 1:255 lid 1: De kinderrechtster kan een minderjarige onder toezicht stellen van een gecertificeerde instelling indien een minderjarige zodanig opgroeit dat hij in zijn ontwikkeling ernstig wordt bedreigd, en:

- a. de zorg die in verband met het wegnemen van de bedreiging noodzakelijk is voor de minderjarige of voor zijn ouders of de ouder die het gezag uitoefent, door dezen niet of onvoldoende wordt geaccepteerd, en
- b. de verwachting gerechtvaardigd is dat de ouders of de ouder die het gezag uitoefent binnen een gelet op de persoon en de ontwikkeling van de minderjarige aanvaardbaar te achten termijn, de verantwoordelijkheid voor de verzorging en opvoeding, bedoeld in artikel 247, tweede lid, in staat zijn te dragen.

De formulering “ernstig in de ontwikkeling bedreigd” is als onderdeel van het wetsartikel een juridisch, pedagogisch, medisch en psychologisch inhoudsloos begrip. Een ernstige bedreiging van de ontwikkeling dient dus een verantwoorde inhoudelijke invulling te krijgen op basis van gedegen diagnostisch onderzoek.

De ontwikkeling van een minderjarige kent al naar gelang de leeftijdsfase een veelheid aan ontwikkelingsvormen:

- persoonlijkheidsontwikkeling
- psychische ontwikkeling
- sociale ontwikkeling
- motorische ontwikkeling
- sociaal-emotionele ontwikkeling
- psycho-sociale ontwikkeling
- zelfstandigheidsontwikkeling
- spraak- en taalontwikkeling
- gezondheidsontwikkeling
- fysieke ontwikkeling
- cognitieve ontwikkeling
- sociale interactie ontwikkeling.

Medewerkers van de jeugdzorginstanties met een MBO/HBO niveau kunnen en mogen niet een diagnostisch onderzoek doen. Gelet op de genoemde ontwikkelingsvormen komen →

→ daarvoor primair in aanmerking een arts/specialist, een (ortho)pedagoog en GZ-psycholoog (kinder/jeugdspecialisatie) die beroepsmatig zijn geregistreerd. Met een rapportage over welke bedreiging in welke ontwikkeling is vastgesteld, hoe dat is vastgesteld en door

welke erkende professional, kan de kinderrechter in zijn beschikking ook daadwerkelijk gestalte geven aan het wettelijk vereiste, BW 1:255 lid 4: het formuleren van de concrete bedreigingen. (art. 1:255 lid 4: De kinderrechter vermeldt in de beschikking de concrete bedreigingen in

de ontwikkeling van de minderjarige alsmede de daarop afgestemde duur waarvoor de ondertoezichtstelling zal gelden.)”

Kortom, als de kinderrechter een ondertoezichtstelling uitspreekt zonder dat een werkelijk deskundige een on-

derzoek heeft gedaan, moet het heel goed mogelijk zijn in hoger beroep van de ots af te komen. FEITEN, geen veronderstellingen. Dat is nieuw, maar lid 4 van artikel 1:255 is ook nieuw, en dat is er niet voor niets gekomen. De kinderrechters moeten wakker worden!

Twee soorten schriftelijke aanwijzing: bij de ondertoezichtstelling en bij de uithuisplaatsing

Schriftelijke Aanwijzingen zijn van groot belang, maar alleen voor ouders met ouderlijk gezag en minderjarigen van ten minste 12 jaar. Ouders met ouderlijk gezag en deze minderjarigen moeten namelijk doen of laten wat de SA opdraagt. Alle andere mensen hebben dus niets te maken met een SA. We zeggen dit zo uitgebreid, omdat we gezien hebben dat een SA gegeven werd aan een grootouder die geen voogdij had en waar het kind in kwestie ook niet woonde (geen post meer en niet vragen om bezoek, dit is een schriftelijke aanwijzing!). Zo'n SA kan dus regelrecht bij het oud papier. In verband met een SA hebben minderjarigen van ten minste 12 jaar niet alleen dezelfde plichten, maar ook dezelfde rechten als ouders met ouderlijk gezag. Voor het gemak schrijven we verder alleen maar “ouders”, niet meer “en de minderjarige enzovoort”, of “ouders met ouderlijk gezag”. In dit artikelje betekent “ouders” dus “ouders met ouderlijk gezag en minderjarigen van ten minste 12 jaar”.

De schriftelijke aanwijzing is een besluit in de zin van de Algemene wet bestuursrecht. Zo'n besluit moet voldoen aan de eisen die deze wet stelt in de hoofdstukken 1-4 en 10. We hebben wel te maken met de Awb, maar moeten toch niet bij de bestuursrechter zijn, maar bij de kinderrechter (Bevoegdheidsregeling bestuursrechtspraak).

Artikel 1:263 BW gaat over de SA bij een ots en luidt: De gecertificeerde instelling kan ter uitvoering

van haar taak schriftelijke aanwijzingen geven betreffende de verzorging en opvoeding van de minderjarige. Bovendien is er de SA die het contact met een uit huis geplaatst kind beperkt (**art. 1:265f BW**). **Let op: een SA kan u niet verplichten ergens toestemming voor te geven. Een SA kan ook niet een door de rechter vastgestelde omgangsregeling veranderen.**

Ouders kunnen de kinderrechter verzoeken allebei de soorten SA geheel of gedeeltelijk vervallen te verklaren. Dat moet gebeuren binnen 2 weken nadat de SA is ontvangen (art. 1:264 BW). De kinderrechter kan het verzoek van de ouders afwijzen, de SA helemaal of gedeeltelijk vervallen verklaren, of bij een uhp de omgang met de minderjarige wijzigen zoals hij dat in het belang van de minderjarige wenselijk acht, art. 265f BW dus. Zolang u de beslissing van de rechter niet op papier hebt, moet u gewoon doen wat in de SA staat.

Als u de SA niet uitvoert, kan de GI aan de kinderrechter verzoeken om bekrachtiging van de SA: art. 1:263 lid 3 BW. Dit mag alleen als u geen verzoek tot vervallenverklaring hebt ingediend bij de kinderrechter. Dus: als u de SA niet uitvoert maar u tot de rechter wendt, mag de GI geen bekrachtigingsverzoek doen.

Ouders kunnen de GI vragen wegens gewijzigde omstandigheden een SA helemaal of gedeeltelijk in te trekken. De GI moet binnen twee weken reageren (art. 1:265

BW). Als de GI helemaal niet reageert, mag u dat volgens de Awb beschouwen als een weigering en kunt u naar de kinderrechter, ook binnen twee weken. U hebt dus maximaal vier weken om de kwestie aan de kinderrechter voor te leggen, te rekenen vanaf de dag dat u uw verzoek aan de GI had verstuurd. En ook als de reactie onvoldoende gemotiveerd is, kunt u binnen twee weken de kinderrechter verzoeken om vervallen verklaring. Googelt u voor een voorbeeld van onvoldoende motivering eens RBMNE:2018:2936. Een SA moet passen bij het plan van aanpak en de ouders moeten niet of niet voldoende meewerken aan dat plan. Dan pas heeft de GI het recht een SA te geven.

Stel dat allebei de ouders het gezag hebben, een kind bij een van de ouders woont (hoofdverblijf), er wel een ondertoezichtstelling is, maar geen uithuisplaatsing. De Hoge Raad heeft in 2014 geoordeeld dat de GI dan mocht doen alsof er sprake was van een uhp en de ouder bij wie het kind niet woonde een SA geven over contact met het kind (googelt u HR:2014:1019). Maar 2014 is voor 2015, het jaar van de grote veranderingen. In 2016 heeft de kinderrechter Rotterdam geoordeeld (RBROT:2016:8065) dat art. 1:265f BW alleen op een uhp kan slaan omdat er inmiddels een art. 1:265g BW bijgekomen is, dat regelt dat een GI zonder uhp aan de kinderrechter kan verzoeken een regeling vast te stellen voor o.a. omgang. Dus: f voor uhp, g voor alleen ots, maar dan via de kinderrechter.

Waarom toetst de rechter?

In de eerste plaats beoordeelt de rechter of de SA voldoet aan de eisen die de Algemene wet bestuursrecht stelt aan besluiten in de hoofdstukken 1-4 en 10. Dus: is de SA volgens de regels tot stand gekomen? Er moet een plan van aanpak liggen en het moet duidelijk zijn wat de SA te maken heeft met dit plan. Ook moeten de ouders de gelegenheid hebben gehad hun bezwaar tegen de SA die de GI van plan was te bespreken met de GI. In de uiteindelijke SA moet duidelijk worden op welke wijze de GI rekening heeft gehouden met het bezwaar van de ouders. De rechter beoordeelt of de SA niet in strijd is met wetten regelgeving, en of de SA niet bovenmatig ingrijpt in het familie- en gezinsleven. De rechter houdt bovendien rekening met inmiddels gewijzigde omstandigheden.

In de nieuwsbrief van najaar 2014 heeft mr ir P.J.A. Prinsen geschreven over de SA. Het is nu na 2015, maar we herhalen wat mr Prinsen schreef: Primair moet de SA dus gebaseerd zijn op het niet instemmen met of het niet meewerken aan het hulpverleningsplan (HVP). Reeds bij het opstellen van het HVP moeten ouders er op toezien dat het plan concreet, zonder vaagheden, vorm krijgt. Is dat voldoende concreet, dan wordt bij een eventuele latere SA duidelijk wat er in concreto toegelaten is als inhoud van een SA.